

videre ind paa disse almindelige Betragtninger, men jeg tror, at man skal være noget varsom med saaledes at give Sagerne ud af selve Befolkningens Hænder. Lovforslaget foreslaar jo her, at Halvdelen af Udgifterne skal bæres af Staten og Halvdelen af Kommunerne. Jeg antager, at det er af Hensigtsmæssighedsgrunde, at man har frygtet for en stærk Modstand, hvis man vilde lægge hele Sagen over paa Kommunerne. Imidlertid viste netop de Eksempler, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne fremdrog, at i de Lande, som han omtalte, var Bespisningen af Skolebørnene et kommunalt Anliggende; Ordføreren fremdrog ikke noget Eksempel paa, at det er et Statsanliggende, og et saadant Eksempel kan heller ikke fremdrages, thi det eksisterer nemlig ikke, der findes intet Forbillede for et Forslag, som dette. Tager man et Land, som den ærede Ordfører ikke omtalte, nemlig Frankrig, hvor Skolebespisingen er mest udnyttet, foregaar den paa den Maade, at Udgifterne til Bespisningen fordeles paa de skolesøgende Børns Forældre i Kommunen, men saaledes, at hvis en Mand erklærer, at han ikke har Raad eller af andre Grunde ikke kan bære disse Udgifter, fritages han derfor, og Pengene blive saa enten fordelt paa de andre Forældre eller udredes af Skolekasserne, som ere almindelige filantropiske og humane Kasser. Saaledes ser det ud i det Land, hvor Skolebespisingen er videst fremskredet. I Tyskland, og som Efterligning af Tyskland senere Norge og Finland, er man gaaet frem ad en anden Vej — man er nemlig i Norge kommen noget videre frem, end den ærede Ordfører for Forslagsstillerne havde faaet Meddelelse om fra Kristiania — man er i Tyskland slaaet ind paa den Vej, at man i Skolen har optaget et Fag — man kalder Faget, hvad man vil: Husgerningslære, Sundhedslære, Haandarbejde eller lignende — der gaar ud paa at lære baade Piger og Drengene at lappe, stoppe, koge almindelig Mad og lignende; og hvor dette Fag er indført i Skolen, skal Maden selvfølgelig spises, og man har altsaa ad rent pædagogisk Vej faaet Skolebespising. Saaledes arbejder man nu adskillige Steder. Den norske Skolelov, som ikke er ret gammel — den er dateret 1889 — opfører baade for Landsby-skolerne og for Byskolerne blandt Skolefagene netop disse 2 Fag, Haandarbejde og Sundhedslære, men ind under disse Ting lægger man Skolekøkkenernes Virksomhed; man søger rundt omkring i Norge baade i By- og Landdistrikter mere og mere at

føre Sagen frem ad denne Vej, gennem et saadant rent praktisk Skolefag. I Frankrig er man altsaa gaaet den anden Vej, man har der oprettet en Bespising af Skolebørnene, men Skolebespising af Børnene har man der ingen Steder. I Norge er man, som sagt, gaaet den Vej at inddrage Madlavning blandt Undervisningsfagene som et Fag, der kommer alle Børnene til gode, og saa anvender man Udbyttet af dette Fag til Skolebørnene i den Tid, hvor de trænge mest til at bispises. Det er de to Hovedretninger, man er kommen ind paa. Nu er det ganske rigtigt, hvad den ærede Ordfører for Forslagsstillerne anførte, at fordi man ikke andetsteds har noget Forbillede, er det ingen Skade til, at vi faa en saadan Lov her i Landet. Deri er jeg ganske enig med den ærede Ordfører, saafremt der er nogen Mulighed for at komme frem ad denne Vej, og denne Vej er den rette og rigtige; men hvis dette ikke er Tilfældet, tror jeg alligevel, at vi staa os ved at fremme denne Sag ad en af de 2 Veje, som man har foresøgt i Udlandet, enten man nu foretrækker den tyske eller den franske. Jeg vil betragte det som et rent Hensigtsmæssighedshensyn; det kommer udelukkende an paa, paa hvilken Maade man bedst og hurtigst kan faa Sagen sat i Gang. — Det var ikke ganske rigtigt, naar den ærede Ordfører sagde, at Sagen nu er vokset den private Bistand over Hovedet; det forholder sig, som den ærede Ordfører anførte, saaledes, at i en hel Række Kommuner, og først og fremmest Københavns Kommune, er denne Bespising af Skolebørn naaet meget langt frem. Man har i København den foregaaende Vinter bispist over 7000 Børn med en Udgift af 31,365 Kr., og man har næsten opspist Foreningens Grundfond. Men dette er ingen Ulykke, det maa nærmest betegnes som en Ulykke, at den Slags filantropiske Foretagender baandlægge deres Kapitaler og lave Grundfond og leve af Renten

Rettelser:

Sp. 1273, L. 33—35 f. o.: „at naar Halvdelen af en af Handelsstandens første Repræsentanter har bedt derom“, læs: „af en af Handelsstandens første Repræsentanter, at naar Handelsstanden har bedt derom“.

— L. 22 f. n.: „halvlærte“, læs: „handlende“.